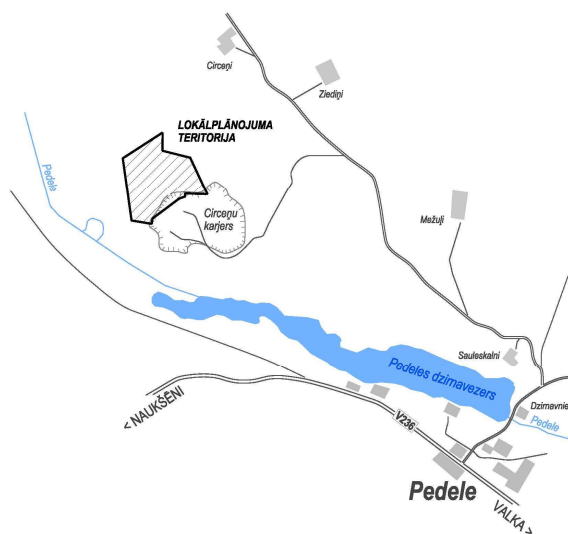

Valkas novada
LOKĀLPLĀNOJUMS DAĻAI NO NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA "VALSTS
MEŽS 94880040040" ZEMES VIENĪBAI AR KADASTRA APZĪMĒJUMU
94880010023

VIDES PĀRSKATA PROJEKTS

Lokālplānojuma izstrādes ierosinātājs:

Lokālplānojuma izstrādātājs:

Saturs

PLĀNOŠANAS DOKUMENTA GALVENIE MĒRĶI UN ĪSS SATURA IZKLĀSTS, SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	3
VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS, SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA UN REZULTĀTI.....	4
ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA APRAKSTS UN IESPĒJAMĀ ATTĪSTĪBA, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS	4
Ģeogrāfiskais novietojums.....	4
Ģeoloģija un hidroģeoloģija.....	5
Ainava un apdzīvojums	5
VIDES STĀVOKLIS TERITORIJĀS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT	5
AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS	6
STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	6
PLĀNOŠANAS DOKUMENTA UN TĀ IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS.....	6
Tiešās ietekmes.....	7
Netiešās ietekmes.....	7
Īslaicīgās ietekmes	7
Ilglaiīgās ietekmes	7
Summārās ietekmes.....	7
RISINĀJUMI, LAI NOVĒRSTU VAI SAMAZINĀTU PLĀNOŠANAS DOKUMENTA UN TĀ IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKO IETEKMI UZ VIDI	8
Risinājumi ietekmes mazināšanai karjera ierīkošanas un izstrādes laikā	8
Risinājumi potenciālās ietekmes minimizēšanai uz dabas vērtībām	8
ĪSS IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS.....	8
IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI	9
PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS	9
PAREDZĒTIE PASĀKUMI PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI	9
KOPSAVILKUMS	10

PLĀNOŠANAS DOKUMENTA GALVENIE MĒRĶI UN ĪSS SATURA IZKLĀSTS, SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Vides pārskatā analizētā un vērtētā lokālplānojuma izstrādes mērķis ir mainīt teritorijas plānojumā noteikto funkcionālo zonējumu no „*Meža teritorijas*” uz „*Rūpnieciskas apbūves teritorija*”.

Spēkā esošajā Valkas novada teritorijas plānojumā noteikts - ja funkcionālajā zonējumā „*Mežu teritorijas*” ieguves karjera platība pārsniedz 2 ha, tad darbības realizēšanai ir jāizstrādā lokālplānojums, paredzot funkcionālā zonējuma maiņu. Tā kā zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 94880010023 tiek plānota derīgo izrakteņu (smilts, smilts – grants) ieguve 5,81 ha platībā, šī iecere pakļaujas kritērijiem, kas nosaka, ka jāizstrādā lokālplānojums. Lokālplānojuma izstrādes risinājumu pamats - 2018.gada 13.jūnijā Valkas novada pašvaldībā saņemtais AS „Latvijas valsts meži” iesniegums ar lūgumu uzsākt lokālplānojuma izstrādes procedūru daļai no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 94880010023, jo tajā tiek plānota derīgo izrakteņu ieguve.

Lokālplānojuma izstrāde veikta pamatojoties uz:

- Valkas novada domes 2018.gada 28.jūnijā pieņemto lēmumu, protokols Nr.7 „Par lokālplānojuma izstrādes uzsākšanu daļai no nekustamā īpašuma "Valsts mežs 94880040040" zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 94880010023, rūpnieciskās apbūves teritorijas izveidošanai Valkas pagastā”.

Lokālplānojums izstrādāts saskaņā ar:

- likumu “Teritorijas attīstības plānošanas likums” (2011);
- Ministru kabineta 14.10.2014. noteikumiem Nr.628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”;
- Ministru kabineta 30.04.2013. noteikumiem Nr.240 „Vispārīgie teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” u.c. spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

Pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti, kuriem sasaiste ar lokālplānojumam pakļauto teritoriju:

- Valkas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2037.gadam;
- Valkas novada teritorijas plānojums (Valkas novada domes 2016.gada 29.decembra saistošie noteikumi Nr.21).

Vides pārraudzības valsts birojs (VPVB), izvērtējot AS “Latvijas Valsts meži” 2018.gada 11.decembrī iesniegto iesniegumu „Par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības izvērtēšanu” atbilstoši Ministru Kabineta 23.03.2004. noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” prasībām, 2018.gada 20.decembrī pieņēma lēmumu Nr. 4-02/89 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu. Vides pārskata projekts sagatavots, izvērtējot lokālplānojuma 1.redakciju, tajā noteiktos risinājumus, to pamatojumus, kā arī ņemot vērā attiecināmo normatīvo aktu prasības. Lokālplānojuma 1.redakcija un Vides pārskata projekts tika izstrādāti vienlaicīgi, tādējādi nodrošinot kopēju dokumentu publiskās apspriešanas pasākumus, nosakot vienu publiskās apspriešanas laiku un publiskās apspriešanas sanākumi. Vides pārskata izstrādē izmantoti dažādi informācijas avoti – publiski pieejamas datu bāzes, Valkas pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumenti, institūciju sniegtie nosacījumi un informācija, kas saistīta ar nekustamā īpašuma "Valsts mežs 94880040040" priekšizpēti pirms potenciālo derīgo izrakteņu izstrādes plānošanas.

VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS, SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA UN REZULTĀTI

Vides pārraudzības valsts birojs, izvērtējot Valkas novada pašvaldības 2018.gada 11.decembrī iesniegto iesniegumu „Par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības izvērtēšanu” atbilstoši Ministru Kabineta 23.03.2004. noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” prasībām, 2018.gada 20.decembrī pieņēma lēmumu Nr. 4-02/89 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu. Izstrādātājs (atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23.marta noteikumos Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” III daļā noteiktajam) ir veicis konsultācijas par plānošanas dokumenta stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību ar:

- Valsts vides dienesta Valmieras reģionālo vides pārvaldi;
- Dabas aizsardzības pārvaldes administrāciju;
- Veselības inspekciju u.c. institūcijām saistībā ar nosacījumiem par lokālpārvaldes īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi, kā arī par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību.

Konsultācijās par SIVN sagatavošanu iesaistīto institūciju rezultāti:

Institūcija	Rekomendācijas un komentāri par SIVN nepieciešamību
Valsts vides dienesta Valmieras reģionālā vides pārvalde	Lokālpārvaldes atbilst Novērtējuma likuma 4. panta trešās daļas 1. punktā noteiktajam plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams, kā arī tas, ka derīgo izrakteņu ieguve 5 ha vai lielākā platībā ir iekļauta Novērtējuma likuma 2. pielikumā, kurā norādītas darbības, kurām nepieciešams ietekmes sākotnējais izvērtējums. Lokālpārvaldes teritorija atrodas ~ 3 km no Latvijas Republikas un Igaunijas Republikas robežas, līdz ar to ir jāievēro Līguma starp Latvijas un Igaunijas Republikas valdību par ietekmes uz vidi novērtējuma pārrobežu kontekstā nosacījumi.
Dabas aizsardzības pārvalde	Lokālpārvaldes teritorija atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu aizsardzības zonā un ~ 200 m attālumā no Pedeles upes. Ņemot vērā plānoto darbību – derīgo izrakteņu ieguvi vairāk kā 5 ha platībā, DAP administrācijas vērtējumā ietekme uz Pedeles upi var tikt uzskatīta par nozīmīgu, tāpēc plānošanas dokumentam būtu jāpiemēro Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums
Veselības inspekcija	Rekomendē izstrādāt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, uzmanību pievēršot tādiem sabiedrības un vides veselības riskiem kā troksnis un gaisa kvalitāte.

ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA APRAKSTS UN IESPĒJAMĀ ATTĪSTĪBA, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS

Ģeogrāfiskais novietojums

Lokālpārvaldes teritorija atrodas Valkas novada Valkas pagastā, aptuveni 9 km attālumā uz ziemeļrietumiem no Valkas pilsētas, 1,6 km attālumā uz ziemeļrietumiem no apdzīvotas vietas Pedele un aptuveni 1,6 km attālumā uz ziemeļrietumiem no valsts vietējās nozīmes autoceļa (V236) Valka – Pedele – Ērgeme. Zemes īpašuma nosaukums ir “Valsts mežs 94880040040”, kadastra apzīmējums - 94880010023. Ģeomorfoloģiski lokālpārvaldes teritorija atrodas Sakalas augstienē, Ērgemes paugurainē. Absolūtās augstuma atzīmes mainās no 65,4 metri līdz 68,2 metri virs jūras līmeņa. Lokālpārvaldes teritorija ietver salīdzinoši nelielu platību – 5,81 ha, un tā ir neliela daļa no zemes vienības, kuras kopējā platība ir 932,27

ha. Lokālpārplānojuma zemes vienība atrodas AS „Latvijas valsts meži” valdījumā esošā īpašumā, blakus tai atrodas gan fizisku personu, gan juridisku personu īpašumā esošas zemes.

Teritorijai nav piekļuves valsts vai pašvaldības autoceļiem, un tā atrodas blakus agrākai derīgo izrakteņu vietai - Circeņu karjeram.

Ģeoloģija un hidroģeoloģija

Saskaņā ar 2017.gada augustā SIA „Ģeo Eko Risinājumi” veiktajā ģeoloģiskajā izpētē norādīto, lokālpārplānojuma teritorijā derīgo materiālu veido glaciofluviālie nogulumi, kas sastāv no smalkgraudainas, vidējgraudainas, rupjgraudainas smilts un smilts – grants materiāla. Derīgais izraktenis līdz izpētītajam dziļumam iegul gan virs, gan zem gruntsūdens līmeņa. Gruntsūdens barošanās notiek no atmosfēras nokrišņu ūdeņiem, virszemes noteces, aerācijas zonas veidojošo nogulumu biezuma un filtrācijas īpašībām. Smilts un smilts – grants slāņkopas biezums atradnē mainās no 8,5 līdz 14,7 metri. Lokālpārplānojuma teritorija atrodas aptuveni 200 metru attālumā no Pedeles upes.

Ainava un apdzīvojums

Lokālpārplānojuma teritorija atrodas slēgtā ainavā ar tuvām skatu perspektīvām – mežā, kopumā līdzinā apvidū ar nelieliem, lēzeniem reljefa pacēlumiem un pazeminājumiem. Tuvākās mājas atrodas aptuveni 1 km attālumā, un tās ir Circeņi, Ziediņi un Mežuļi. Esošajām mājām, kā arī Pedeles centram, ir kultūrvēsturiska nozīme. Apsekojot lokālpārplānojuma teritoriju, bija konstatējams, ka, piemēram, mājas Circeņi ir aptuveni 100 gadu vecas. Lai gan ceļš uz tām iebraukts, un tās tiek uzturētas, izskatījās, ka pastāvīgu iedzīvotāju tajās nedzīvo. Mājas Ziediņi ir neapdzīvotas. Veicot nepieciešamās darbības, ko nosaka normatīvie akti teritoriju plānošanā un izmantošanā (pašvaldības saistošos noteikumus – teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus un grafisko daļu), plānošanas dokumentam, veicot stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, kā arī turpmākajā teritorijas attīstības procesā paredzētās darbības, tiek veicināta legāla saimnieciskā darbība, sabiedrības līdzdalība, ievērojot ilgtspējības principu, vienlīdzīgu iespēju principu, atklātības principu un savstarpējās saskaņotības principu.

VIDES STĀVOKLIS TERITORIJĀS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT

Kā potenciāli ietekmējamās teritorijas lokālpārplānojumā paredzētās darbības rezultātā šī stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma kontekstā identificētas:

- Latvijā un Eiropas Savienībā īpaši aizsargājams meža biotops – veci vai dabiski boreāli meži (biotopa kods – 9010*) labā kvalitātē, kas atrodas lokālpārplānojuma darbības zonai rietumos pieguļošajā teritorijā;
- dzīvojamās mājas Circeņi, Ziediņi un Mežuļi, kas atrodas aptuveni 1 km attālumā no lokālpārplānojuma teritorijas.

Tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija, Natura 2000 teritorija, ir dabas liegums “Burgas pļavas”, un tā atrodas aptuveni 6,6 km uz dienvidaustrumiem no plānotās darbības vietas. Ņemot vērā lokālpārplānojuma teritorijā plānoto darbību un tās mērogu, ietekme uz dabas lieguma teritoriju “Burgas pļavas” nav paredzama.

AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS

Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā „OZOLS” publicēto informāciju, lokālpilānojuma teritorija atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu aizsardzības zonā.

Spēkā esošie Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi (19.04.2011. Ministru kabineta noteikumi Nr.303) neaizliedz derīgo izrakteņu ieguvi konkrētajā vietā. Kā savos nosacījumos norāda Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācija (23.08.2018. vēstule Nr. 4.8/4285/2018-N), lokālpilānojuma teritorijā nav reģistrētas citas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, tai skaitā dabas pieminekļi. Tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija, Natura2000 teritorija, ir dabas liegums “Burgas pļavas”, un tā atrodas aptuveni 6,6 km uz dienvidaustrumiem no plānotās darbības vietas. Plānotās darbības teritorijā arī neatrodas un tā nepieklāujas nevienam mikroliegumam vai tā buferzonai. Tuvākais mikroliegums atrodas aptuveni kilometra attālumā un neatrodas plānotās darbības ietekmes zonā. AS „Latvijas valsts meži” vides eksperte Ieva Rove 2016.gada 3.jūnijā apsekoja lokālpilānojuma jeb plānoto derīgo izrakteņu teritoriju, un uz tā pamata sagatavoja ietekmes uz vidi vērtējumu. Tajā tiek norādīts, ka lokālpilānojuma teritorijā un tās tiešā tuvumā līdz šim nav reģistrētas retas vai īpaši aizsargājamas sugas, kas atrodas ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem vai aizsargājamiem biotopiem.

Blakus lokālpilānojuma teritorijai atrodas Latvijā un Eiropas Savienībā īpaši aizsargājams meža biotops – veci vai dabiski boreāli meži (biotopa kods – 9010*) labā kvalitātē. Lai saglabātu aizsargājamā biotopa dabiskam mežam nozīmīgus struktūras elementus, raksturīgās funkcijas un mikroklimatu, karjera izstrādes laikā, īpaši nogāzes daļā, kas pieklāujas boreālā meža biotopa daļai, rekomendējamas slīpas nogāzes. Tas palīdzētu izvairīties no negatīviem lokāla rakstura nogāžu procesiem un potenciālas nelabvēlīgas ietekmes uz meža biotopu.

STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Latvijas vides politikas virsmērķis ir nodrošināt iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā un sakārtotā vidē, īstenojot uz ilgtspējīgu attīstību veiktas darbības, saglabājot vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā un informētību par vides stāvokli. Lokālpilānojums ir vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kura izstrādē jāņem vērā attiecināmo Latvijas Republikas normatīvo aktu prasības, kas regulē teritoriju attīstības plānošanu, atļauto izmantošanu un apbūvi, kā arī normatīvie akti, kas regulē saimnieciskās darbības veidus, kas plānotas lokālpilānojuma teritorijā.

PLĀNOŠANAS DOKUMENTA UN TĀ IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

Nodaļā analizētās ietekmes attiecināmas uz lokālpilānojumā plānotās teritorijas izmantošanu pēc lokālpilānojuma apstiprināšanas.

Stratēģiski veicot potenciālo ietekmju vērtējumu saistībā ar lokālpilānojuma teritorijā paredzēto derīgo izrakteņu izstrādni, tika identificētas šādas ietekmes:

- ietekme uz gaisa kvalitāti karjera izstrādes un iegūtā materiāla transportēšanas rezultātā;
- trokšņa emisija;
- satiksmes intensitātes pieaugums un tā radītā potenciālā noslodze uz apdzīvotajām vietām transportēšanas maršrutā;
- iespējamās hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas;
- iespējama ietekme uz ainavu;

- iespējama ietekme uz lokālpilānojumam pieguļošo īpaši aizsargājamo mežu masīvu - meža biotops – veci vai dabiski boreāli meži (biotopa kods – 9010*).

Tiešās ietekmes

Tiešā ietekme uz vidi radīsies, iznīcinot derīgās augsnes slāni un veģetāciju karjera izveidošanas laikā. Par tiešo ietekmi uzskatāma arī ietekme uz ainavu apkārtējā teritorijā, kā arī putekļi un troksnis no materiāla iegūšanas un transportēšanas. Ņemot vērā lokālpilānojuma un vides pārskata izstrādātājiem pieejamo informāciju par izstrādes tehnoloģijām un iegūstamā materiāla apjomu, nav indikāciju par nelabvēlīgu ietekmi uz gaisa kvalitāti, kā arī uz Pedeles upes kvalitāti un ietekmes teritorijā pakļautajiem gruntsūdeņiem.

Netiešās ietekmes

Netiešās ietekmes būs novērojamas galvenokārt kā iegūtā materiāla izstrādes un transportēšanas rezultātā radītās putekļu emisijas un troksnis. Šīs ietekmes, īpaši putekļu, intensitāte un ietekme būs atkarīga no laikapstākļiem. Respektīvi, sausā, bezlietus periodā ietekme būs izteiktāka nekā mitrā laikā. Precīzs vides ietekmes apjoms saistībā ar gaisa emisiju, ko rada ieguves rūpniecība (cietās daļiņas PM10 un PM2.5, oglekļa oksīds un slāpekļa dioksīds) būtu definējams tikai pēc veiktiem matemātiskiem aprēķiniem un izkliedes modelēšanas. Matemātiskos aprēķinus var veikt arī citu emisiju apjoma novērtēšanai un ietekmes prognozēšanai, bet šajā plānošanas etapā tas nav iespējams, jo aprēķinu veikšanai nepieciešama tehnoloģiski precīza informācija un dati. Pieejamās informācijas apjomos, izvērtējot iespējamus riskus un draudus, uzskatāms, ka gaisa emisiju aprēķini lokālpilānojuma izstrādes kontekstā nav nepieciešami. Situācijas novērtēšanai izmantota arī salīdzinošā analīze, veicot teritorijas apstākļu novērtējumu un pieņemot, ka līdzīgos apstākļos var veidoties līdzīgi procesi vai ietekmes. Tā, piemēram, salīdzinošās analīzes rezultātā tika novērtēta ģeoloģisko procesu attīstības iespējamība un veidi, pamatojoties uz eksistējošo pieredzi, kā tādos pašos vai līdzīgos apstākļos citviet norit ģeoloģiskie procesi, iespējamās augsnes izmaiņas, arī iespējamā ietekme uz ainavu utml.

Īslaicīgās ietekmes

Pie īslaicīgām ietekmēm var pieskaitīt pagaidu atsevišķu būvju jeb objektu izvietojumu karjera ierīkošanas un ekspluatācijas periodā, ja pēc tādām radīsies nepieciešamība (pārvietojamās tualetes kabīnes, konteinera tipa ēka utml.).

Ilglaičīgās ietekmes

Lai realizētu lokālpilānojumā paredzēto darbību – veiktu smilts-grants ieguvi 5,81 ha platībā, ir nepieciešama zemes lietojuma maiņa. Konkrēti lokālpilānojuma teritorijas gadījumā, mainot teritorijas plānojumā noteikto funkcionālo zonējumu no „Meža teritorijas” uz „Rūpnieciskas apbūves teritoriju”. Šajā gadījumā zemes lietojuma maiņa ir traktējama kā ilglaičīga ietekme, jo tā radīs izmaiņas ainavā.

Summārās ietekmes

Pie summārām ietekmēm būtu minamas putekļu un trokšņu emisijas, kas radīsies karjera izstrādes un iegūtā materiāla transportēšanas laikā. Tomēr nav paredzama tāda gaisa (PM10 daļiņas) un trokšņa emisijas, kas pārsniegtu normatīvajos aktos paredzētos robežlielumus. Apkopojot iepriekšminēto, var uzskatīt, ka kopumā lokālpilānojuma un paredzētās darbības īstenošana neatstās būtisku negatīvu ietekmi uz vides kvalitāti. Īstenojot lokālpilānojumā paredzēto darbību atbilstoši normatīvo aktu prasībām, teritorijā

paredzētā saimnieciskā darbība nenonāks pretrunā ar vides un dabas aizsardzības prasībām, kā arī saskan ar novada ekonomiskās attīstības mērķiem.

RISINĀJUMI, LAI NOVĒRSTU VAI SAMAZINĀTU PLĀNOŠANAS DOKUMENTA UN TĀ IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKO IETEKMI UZ VIDI

Risinājumi ietekmes mazināšanai karjera ierīkošanas un izstrādes laikā

Veicot derīgā izrakteņa izstrādes darbus karjerā, lai nodrošinātu potenciāli negatīvo ietekmju uz apkārtējo vidi un zemes dziļēm minimizēšanu, būtu jāizskata variants par noņemtās augsnes virskārtas izmantošanu karjera rekultivācijas vajadzībām. Projektējot derīgo izrakteņu ieguvu, darbus plānot, lai būtu pēc iespējas mazāki materiāla zudumi. Atradnes izstrādes procesā jāievēro visi saistošie normatīvie akti, minimizējot ietekmi uz vidi, jāievēro institūciju nosacījumi un tehnisko noteikumu prasības. Lai nepieļautu ķīmisko un kaitīgo vielu noplūdi vidē, neveikt kapitālos tehnikas remontdarbus atradnes teritorijā. Degvielas un smērvielu uzglabāšana karjerā nav paredzēta. Mehānismu uzpildīšana ar naftas produktiem jāveic no specializētām pārvietojamām uzpildes cisternām karjera uzturēšanas bāzē, kur blakus jāuzglabā sorbents, kurš izmantojams avārijas situācijās noplūdušo vielu savākšanai. Aizliegts mazgāt un veikt tehnikas remontu karjera teritorijā – tas jāveic tikai specializētajās darbnīcās. Veicot derīgo izrakteņu ieguvu, tiek plānoti preterozijas pasākumi (izstrādes laikā karjera malu slīpums tiks veidots līdzīgs dabiskās nogāzes leņķim, lai izvairītos no nogāzes nobrukumiem, t.i. veidojot līdz 5 - 6 metru augstas kāples (nevis stāvas vienlaidu nogāzes). Pēc izstrādes jāveic karjera rekultivāciju saskaņā ar rekultivācijas projekta prasībām, ietverot nogāžu planēšanu.

Risinājumi potenciālās ietekmes minimizēšanai uz dabas vērtībām

Blakus lokālpilnojumam teritorijai atrodas Latvijā un Eiropas Savienībā īpaši aizsargājams meža biotops – veci vai dabiski boreāli meži (biotopa kods – 9010*) labā kvalitātē. Lai saglabātu aizsargājamā biotopa dabiskam mežam nozīmīgus struktūras elementus, raksturīgās funkcijas un mikroklimatu, derīgo izrakteņu ieguves laukuma konfigurāciju un nogāžu slīpumu ieteicams plānot, lai minimizētu provizoriskās ietekmes uz Latvijā un Eiropas Savienībā īpaši aizsargājamiem meža biotopiem, kas atrodas blakus lokālpilnojumam teritorijai. Raugoties no šobrīd pieejamās informācijas apjoma, šis pasākums varētu būt optimāls ietekmes un slodzes mazināšanai uz īpaši aizsargājamo biotopu. Lai novērtētu riskus, kas saistīti ar erozijas draudiem un erozijas potenciāli negatīvo ietekmi uz meža biotopu, rekomendējams izskatīt karjera izstrādes darbu uzsākšanu no saudzējamajam īpaši aizsargājamajam mežam attālākās daļas, potenciālu draudu gadījumā pārvērtējot ietekmes riska mazināšanas pasākumu pastiprināšanu pret dabas teritorijai pieguļošo daļu. Lai samazinātu putekļu un trokšņu emisijas ārpus atradnes teritorijas, minimizējot ietekmes uz Eiropas Savienībā īpaši aizsargājamus meža biotopiem, plānots veidot rekultivācijai uzglabājamus augsnes vaļņus.

ĪSS IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS

Lokālpilnojumam ir Valkas novada pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, ko izstrādā nekustamajam īpašumam, konkrētas šīs teritorijas attīstības un plānošanas uzdevuma risināšanai, kas saistīts ar Valkas novada teritorijas plānojuma grozīšanu (funkcionālā zonējuma maiņu) un, kas nav pretrunā ar augstāka līmeņa Valkas novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem. Lokālpilnojumam izstrādes risinājumu pamats - 2018.gada 13.jūnijā Valkas novada pašvaldībā saņemtais AS „Latvijas valsts meži” iesniegums ar lūgumu uzsākt lokālpilnojumam izstrādes procedūru daļai no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 94880010023, jo tajā tiek plānota derīgo izrakteņu ieguve. Šobrīd Valkas novada pašvaldībā notiek izstrāde pie jauna novada teritorijas plānojuma, to grozījumu izstrādes (Valkas novada domes 2019.gada 31.janvāra lēmums „Par Valkas novada teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes uzsākšanu, tā

izstrādes vadītāja un darba uzdevuma apstiprināšanu"). Ņemot to vērā, ka teritorijas plānojums ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā attīstība tiek paredzēta 25 gadu ilgtermiņā, būtu ieteicams lokālpilnojumam un tās tuvākā apkārtnē paredzēt elastīgāku teritorijas izmantošanu. Tas nozīmētu, ka pēc derīgo izrakteņu ieguves teritorijas rekultivācijas būtu atļauta ne tikai ar ražošanu saistīta attīstība, bet arī mežsaimniecība vai ar rekreāciju saistīta darbība.

Kā vienīgo alternatīvu lokālpilnojumam varētu uzskatīt „0” alternatīvu, kad lokālpilnojumam izstrādes robežās esošajā nekustamajā īpašumā tiek saglabāta dabā esošā situācija un netiek plānota turpmākā īpašuma attīstība un netiek izstrādāts lokālpilnojumam, bet tas ir pretrunā ar plānoto nekustamā īpašuma turpmāko attīstību. Situācijā, ka lokālpilnojumā paredzētā darbība – derīgo izrakteņu (grants un smilts) ieguve netiktu plānota, teritorija saglabātos kā dabiska pamatne bez citām izmantošanas perspektīvām, bet blakus esošā, izstrādātā karjera teritorija laika gaitā dabiski atjaunotos, saplūstot ar esošo ainavu. Neizstrādājot un neīstenojot lokālpilnojumam, tiktu saglabāta esošā situācija jeb teritorijas izmantošana, kāda tā pašlaik ir dabā, bet tiktu liegta iespēja nekustamā īpašuma attīstībai.

IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Saskaņā ar likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43.pantu paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot, ja tas negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (NATURA 2000) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Ja paredzētā darbība vai plānošanas dokumenta īstenošana negatīvi ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000), darbību atļauj veikt vai dokumentu īstenot tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums nozīmīgu sabiedrības sociālo vai ekonomisko interešu apmierināšanai un tajā ir ietverti kompensējoši pasākumi Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) tīklam. Ņemot vērā to, ka teritorijā neatrodas aizsargājamās sugas un biotopi, un nav izveidoti mikroliegumi, kompensēšanas pasākumi netiek paredzēti.

PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Lokālpilnojumam teritorija atrodas ~ 3 km no Latvijas Republikas un Igaunijas Republikas robežas. Ņemot vērā lokālpilnojumam teritorijā paredzētās darbības veidu – derīgo izrakteņu (smilts-grants) izstrāde izstrādes platību pārrobežu ietekme nav sagaidāma.

PAREDZĒTIE PASĀKUMI PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI

Lai konstatētu lokālpilnojumam īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, vides pārskatā iepriekš neparedzētu ietekmi uz vidi, kā arī, ja nepieciešams, izdarītu grozījumus plānošanas dokumentā un ņemot vērā VPVB atzinumu par vides pārskatu, jāveic lokālpilnojumam īstenošanas monitorings. Lokālpilnojumam īstenošanas monitorings veicams atbilstoši 23.03.2004. MK noteikumiem Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Lokālpilnojumam īstenošanas monitoringam var izmantot valsts statistikas datus u.c. informāciju, kas ir pieejama monitoringa izstrādātājam. Par palīgīdzekli monitoringa ziņojuma formai var izmantot arī VPVB sagatavoto paraugu, kā arī iepazīties ar metodiskajiem norādījumiem, kas pieejami VPVB interneta mājas lapā.

KOPSAVILKUMS

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma mērķis ir novērtēt lokālpilānojuma īstenošanas iespējamo jeb prognozējamo ietekmi uz apkārtējo vidi, ņemot vērā lokālpilānojuma izstrādes mērķi, uzdevumus un teritorijas, kuras varētu tikt ietekmētas, kā arī izvērtējot esošo situāciju dabā. Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma rezultāts ir šis dokuments – Vides pārskats. Lokālpilānojuma teritorija ir salīdzinoši neliela platība – 5,81 ha, un šis zemes gabals atrodas AS „Latvijas valsts meži” valdījumā. Lokālpilānojuma teritorijas izstrādes mērķis - mainīt teritorijas plānojumā noteikto teritorijas izmantošanas mērķi no „Meža teritorijas” uz „Rūpnieciskas apbūves teritoriju”. Tas nepieciešams, ja ieguves karjera platība pārsniedz 2 ha. Tā kā derīgo izrakteņu (smilts – grants) ieguve plānota 5,81 ha platībā, tādējādi šī iecere pakļaujas kritērijiem, kas nosaka, ka tad jāizstrādā lokālpilānojums, paredzot zemes mērķa izmantošanas maiņu. Vides pārraudzības valsts birojs 2018.gada 20.decembrī pieņēma lēmumu Nr. 4-02/89 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu. Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma mērķis ir novērtēt lokālpilānojuma īstenošanas iespējamo jeb prognozējamo ietekmi uz apkārtējo vidi, ņemot vērā lokālpilānojuma izstrādes mērķi, uzdevumus un teritorijas, kuras varētu tikt ietekmētas, kā arī izvērtējot esošo situāciju dabā. Vides pārskatā analizēts esošais vides stāvoklis lokālpilānojuma teritorijā, minētas iespējamās vides problēmas, kādas varētu rasties īstenojot lokālpilānojumā plānoto smilts, smilts- grants ieguvi. Apzinātas dažādas iespējamās ietekmes saistībā ar derīgo izrakteņu ieguvi. Kā būtiskākās minamas ietekme uz gaisa kvalitāti karjera izstrādes un iegūtā materiāla transportēšanas rezultātā, troksnis, satiksmes plūsmas pieaugums, kas saistīts ar materiāla izvešanu, putekļi gan karjera izstrādes, gan transportēšanas laikā, ietekme uz blakus esošo īpaši aizsargājamo meža biotopu veci vai dabiski boreāli meži (biotopa kods – 9010*). Tāpat aprakstīti risinājumi kā būtu iespējas potenciālās ietekmes mazināt. Lokālpilānojuma teritorija atrodas Valkas novadā, kas izstieptā formā stiepjas netālu no Igaunijas robežas. Ņemot vērā lokālpilānojuma teritorijā paredzētās darbības raksturu – derīgo izrakteņu izstrāde un izstrādes apjomu pārrobežu ietekmes nav paredzamas.